Raadsvoorstel

Portefeuillehouder:	Wethouder M. Elfferich
Datum B&W vergadering	2 februari 2021
Documentkenmerk:	behorende bij zaak:

Aan de raad,

Onderwerp:

Beleidsplan Afval en Grondstoffen - keuze scenario's afvalinzameling

Voorgesteld raadsbesluit/c.q. beslispunten

1. In te stemmen met scenario 2 'Nascheiding PMD' als basis voor het Beleidplan Afval en Grondstoffen 2021-2026

Wettelijke grondslag voor raadsbevoegdheid

Wet milieubeheer

Inleiding

Aanleiding

De rijksoverheid verwacht van gemeenten dat zij vorm en inhoud geven aan de afvalbeheertaak binnen het kader van het programma VANG: van afval naar grondstof. Afvalstof wordt hierbij gezien als grondstof. Binnen de VANG is voor 2020 de doelstelling geweest om een scheidingspercentage boven de 75% te realiseren en een maximum van 100 kg restafval per inwoner. In 2019 heeft onze gemeente een scheidingpercentage van 52% behaald en is er 243kg restafval per inwoner ingezameld. Zoals de cijfers er nu voor staan zijn ook in 2020 deze doelstellingen naar alle waarschijnlijkheid niet gehaald. Dit is zonde, het verwerken van restafval wordt namelijk steeds kostbaarder en de last op het milieu wordt steeds hoger. Daarom is het van belang het beleid aan te passen; zodat de kostenstijging de komende jaren beperkt blijft. Ook verlopen de contracten voor de inzameling van het afval eind dit jaar en is het nodig om nu richting te bepalen voor de komende jaren. Daarom heeft het college op 3 november de bestuursopdracht gegeven om het Beleidsplan Afval en Grondstoffen 2021-2026[1]op te stellen. Deze scenariokeuze van uw gemeenteraad is de eerste stap hierin.

[1] Waarbij 2021 het jaar is waarin de nieuwe werkwijze opgestart wordt en 2022 -2026 de jaren zijn waarin uitvoering wordt gegeven aan het Beleidsplan

Raadsvoorstel

Kader

Wet Milieubeheer

LAP3

Vang-hha

Doelstelling/beoogd resultaat

Het nieuwe beleidsplan moet bijdragen aan het realiseren van de volgende doelstellingen:

1. Beperken van de jaarlijkse kosten voor inzameling en verwerking van afvalstoffen.
2. Beperken van de hoeveelheid ingezameld restafval, zodat de VANG-doelstelling benaderd wordt.
3. Inzamelen van afval-/grondstofstromen die aangewend kunnen worden voor recycling en/of hergebruik.
4. Aanbieden van een passend serviceniveau aan inwoners.

Belangrijk onderdeel van het beleidsplan is de inzamelstrategie. Dit betreft zowel de inzameling 'in de wijk' als de inzameling op de milieustraat[2] van Landsmeer. De inzamelstrategie is de ruggengraat van het nieuwe beleidsplan. De uitgangspunten van de inzamelstrategie zijn belangrijk voor de wijze waarop Landsmeer de uitvoering van het beleid vorm kan geven.

In het voorstel zijn vijf scenario's voor de nieuwe inzamelstrategie uitgewerkt:

Scenario 1: Omgekeerd inzamelen.

Scenario 2: Nascheiding PMD.

Scenario 3: Invoeren van Diftar op restafval.

Scenario 4: Verlagen inzamelfrequentie restafval.

Scenario 5: Volledig over op Diftar.

De doelstelling is om uw gemeenteraad een keuze te laten maken voor één van de vijf scenario's. Aan de hand van de keuze van de gemeenteraad zal het Beleidsplan Afval en Grondstoffen 2021-2026 opgesteld worden gebaseerd op deze keuze. Ook zal een onderzoek worden gestart naar de mogelijkheden van aanbesteding en inbesteding om tot uitvoer van het scenario te komen.

Er is gekozen om uw gemeenteraad nu vast een scenario te laten uitkiezen om het proces te versnellen. In Bijlage B4. Planning Beleidsplan Afval en Grondstoffen is een planning gemaakt voor de benodigde tijd om van planning tot implementatie te gaan. Hierin is ook te zien waarom het belangrijk is op de juiste tijdstippen besluiten te maken zodat we de implementatie hopelijk in 2022 en uiterlijk in 2023 kunnen starten.

Argumenten en afweging

Voor een uitgebreide afweging van de verschillende scenario's wordt verwezen naar Bijlage B1. Inzamelscenario's. Hieronder volgt een korte samenvatting.

In de huidige situatie is er te veel restafval per inwoner. Dit zorgt voor hoge kosten voor inzameling en verwerking van huishoudelijk afval. De scheidingsresultaten van (fijn) huishoudelijke afvalstromen sluiten niet aan bij de huidige inzamelstructuur. Vooral de lage apart ingezamelde hoeveelheden GFT, OPK en PMD zijn opvallend. Door de gefragmenteerde situatie omtrent de exploitatie van de milieustraat is er te beperkt inzicht en grip op de inzameling op en verwerking vanaf de milieustraat. Dit zorgt ervoor dat kansen op efficiëntie en kostenreductie niet worden benut. In 2019 waren de totale afvalbeheerkosten ca. €1,16 miljoen. In vergelijking met vergelijkbare gemeenten (dezelfde stedelijkheidsklasse en ongeveer het zelfde aantal inwoners) zijn de afvalbeheerkosten hoog. Dit vertaalt zich ten opzichten van vergelijkbare gemeenten in een relatief hoge afvalstoffenheffing. Als Landsmeer de huidige inzamelstrategie handhaaft zullen de afvalbeheerkosten stijgen tot ca. €1,69 miljoen per jaar in 2026[3] en blijft de hoeveelheid restafval onverminderd hoog.

---

[2] Vaak wordt er over de gemeentewerf gesproken voor zowel de gemeentewerf als de milieustraat. De milieustraat (of het milieupark) is het onderdeel van de gemeentewerf waar het afval wordt ingezameld.

[3] Hierbij wordt uitgegaan van gelijkblijvende kosten (m.u.v. indexatie) voor salarissen, reserveringen en onderhoud binnendienst.

Het advies is om een inzamelstrategie te implementeren waarin het fijn restafval nagescheiden wordt (scenario 2). Landsmeer stopt dan met bronscheiding van PMD. In deze inzamelstrategie wordt geen Diftar ingevoerd, wel wordt fijn restafval geregistreerd ingezameld en krijgt ieder huishouden standaard de beschikking over slechts één minicontainer voor restafval[4]. Aanvullend wordt de inzameling van GFT, OPK en glas geïntensiveerd met als doel om de scheidingsresultaten te verbeteren. Met de voorgestelde inzamelstrategie kan de hoeveelheid restafval (in relatie tot de VANG-doelstelling) met ca. 35% gereduceerd worden. Voor de implementatie van dit scenario is ca. €672.000,- aan eenmalige kosten (voor investering en implementatie) vereist. De jaarlijkse afvalbeheerkosten zullen in 2022 ca. €1,17 miljoen bedragen, (door indexering) loopt dit op naar ca. €1,31 miljoen in 2026, hetgeen ca. €380.000 (22%) per jaar lager is dan wanneer de huidige inzamelstrategie gecontinueerd wordt. Het implementatietraject voor dit inzamelscenario kan in het eerste kwartaal van 2022 afgerond zijn. Uitvoering van dit inzamelscenario is beheersbaar door de ambtelijke organisatie, zonder dat er structureel extra personele capaciteit noodzakelijk is.

Een goed alternatief scenario is het verlagen van de inzamelfrequentie voor restafval (scenario 4 in deze memo). Ook in dit scenario wordt geen Diftar ingevoerd. Met deze inzamelstrategie kan de hoeveelheid restafval (i.h.k.v. de VANG-doelstelling) met ca. 40% gereduceerd worden. Voor de implementatie van dit scenario is ca. €704.000,- aan eenmalige kosten verreist. De jaarlijkse afvalbeheerkosten zullen in 2022 ca. €1,24 miljoen bedragen (door indexering) loopt dit op naar ca. €1,37 miljoen in 2026, hetgeen ca. €320.000 (19%) per jaar lager is dan wanneer de huidige inzamelstrategie gecontinueerd wordt. Ook dit inzamelscenario is beheersbaar door de ambtelijke organisatie, zonder dat er structureel extra personele capaciteit noodzakelijk is.

Scenario 5 is naar aanleiding van de bespreeknotitie van GroenLinks ook doorgerekend. Dit scenario leidt tot veel hogere kosten, zowel qua investeringskosten als jaarlijkse kosten. Ook worden voor dit scenario meer problemen verwacht met de implementatie, waarover meer te lezen is in Bijlage B1. Inzamelscenario's.

De raad wordt geadviseerd te kiezen voor Scenario 2 'Nascheiding PMD' als basis voor het nieuwe Beleidsplan Afval en Grondstoffen 2021-2026 omdat dit scenario de kostenstijging in de komende jaren het meest beperkt. Daarnaast is het een scenario dat de benadering van de VANG-doelstellingen ten goede komt en past bij de gemeente en haar inwoners.

Financiële aspecten

De keuze voor welk scenario dan ook heeft financiële gevolgen. Uitgangspunt is in zowel in de huidige situatie als voor een nieuwe situatie dat de afvalstoffenheffing 100% kostendekkend is. Zowel de investeringen als jaarlijkse kosten worden doorgerekend aan de inwoner middels deze afvalstoffenheffing. Het doel is om een scenario te kiezen welk leidt tot de minst grote verhoging van de afvalstoffenheffing en een verlaging in kostenstijging ten opzichte van het doorzetten van de huidige situatie alsmede een verhoging van de benadering van de VANG-doelstellingen. Doorgaan hoe het nu is ingericht, is namelijk een duurdere optie dan voor scenario 1, 2, 3 of 4 te kiezen.

In bijlage 2. Afvalstoffenheffing heeft de afdeling financiën een doorberekening gemaakt van wat de geschatte te verwachten investeringen en jaarlijkse kosten doen met de afvalstoffenheffing 2022 tot en met 2026 voor de huidige situatie maar ook voor scenario 2, 4 en 5. Gekozen is om niet alle scenario's door te rekenen en enkel de berekening te maken voor de twee meest kansrijke scenario's; 2 en 4. Deze zijn het meest kansrijk vanwege de lagere kosten en ook de geschiktheid voor Gemeente Landsmeer. Ook is scenario 5 doorberekend naar aanleiding van de eerdere bespreeknotitie van GroenLinks.

Het scenario dat nu gekozen wordt is bepalend voor de afvalstoffenheffing van de komende jaren.

Het is belangrijk om te realiseren dat de bedragen zoals hieronder weergegeven absoluut niet bindend zijn. Allereerst zijn ze gebaseerd op een schatting van het aantal huishoudens omdat op het moment van aanleveren van dit document er door vertragingen buiten de organisatie geen exact aantal bekend is. Echter zal een afwijking hierin voor alle scenario's dezelfde consequenties hebben. Daarnaast zijn de investeringen en jaarlijkse kosten gebaseerd op schattingen van een deskundige. De uiteindelijke uitvraag en eventuele aanbesteding of inbesteding en daaruit volgende gunning zal de daadwerkelijke prijzen bepalen en daarmee

[4] Maatwerk in uitzonderlijke gevallen, zoals bij medisch indicatie en/of grote gezinnen is mogelijk.

ook de doorwerking ervan in de tarifering van de heffing. Ook de kapitaallasten van de project- en implementatiekosten hebben een impact op de tariefstijging.

Duurzaamheid

Met de voorgestelde inzamelstrategie kan de hoeveelheid restafval (i.h.k.v. de VANG-doelstelling) met ca. 35% gereduceerd worden.

Uitkomsten advies en inspraak:

Dit voorstel is opgesteld met inbreng en na overleg met de afdeling financiën.

Communicatie

Na het genomen besluit zullen de inwoners van Landsmeer uitgenodigd worden voor participatie door middel van een enquête over hoe we dit scenario het beste kunnen inrichten. Wanneer het beleidsplan is vastgesteld en de veranderingen in inzamelstrategie aanstaande zijn zal er door Team Communicatie een uitgebreid communicatieplan gemaakt worden voor bewoners om hen in te lichten over de nieuwe manier van inzamelen.

Publiekssamenvatting

Het huidige afvalbeleidsplan van Gemeente Landsmeer loopt van 2016-2020 en is daarmee ten einde gekomen. Voor de komende jaren is het belangrijk een nieuw Beleidsplan Afval en Grondstoffen op te stellen. Op het moment loopt de gemeente achter op de landelijke doelstellingen met betrekking tot scheidingspercentages en aantal kilogram restafval. Dit is zonde, het verwerken van restafval wordt namelijk steeds kostbaarder en de last op het milieu wordt steeds hoger. Ook zijn de technieken rond het inzamelen en verwerken van afval de afgelopen jaren drastisch verbeterd. Daarom is het van belang het beleid aan te passen om de kostenstijging voor de komende jaren te beperken en de VANG-doelstellingen te benaderen. Daarom wordt voorgesteld de gemeenteraad in te laten stemmen met het scenario 'Nascheiding PMD' als basis voor het Beleidsplan Afval en Grondstoffen 2021-2026. Wanneer de gemeente door gaat met de huidige manier van inzamelen en verwerken van afval zal dit tot een enorme stijging van de afvalstoffenheffing leiden. Dit nieuwe scenario zal de kostenstijging beperken en daarnaast ook een gunstig effect hebben op het benaderen van de VANG-doelstellingen.

Bijlagen

B1. Inzamelscenario's

B2. Afvalstoffenheffing

B3. Planning Beleidsplan Afval en Grondstoffen

U wordt uitgenodigd tot besluitvorming over te gaan.

Met vriendelijke groet,

namens het college van burgemeester en wethouders van Landsmeer,

Drs. D.D. (Dennis) Straat
Burgemeester

Ing. S.A.D.C. (Sabine) van Geffen
Gemeentesecretaris

Raadsbesluit

Portefeuillehouder:	Wethouder M. Elfferich
Datum raadsvergadering	4 maart 2021
Documentkenmerk:	behorende bij zaak:

De raad van de gemeente Landsmeer

Gelezen het raadsvoorstel van het college, voorstelnummer: 928234351949686 behorende bij zaak: 2961-2021

Gehoord de behandeling in de oordeelsvormende sessie van de raad.

Raadsbesluit

1. In te stemmen met scenario 2 'Nascheiding PMD' als basis voor het Beleidplan Afval en Grondstoffen 2021-2026

De raad van de gemeente Landsmeer,

De griffier

De voorzitter